

--- en lo setge del *Alguer* --- lo loch del *Alguer* any 1354, *BABL* v, 90, 91. En la Crònica del Cerimoniós: «lo loch de l'*Alguer*» ed. Bofarull v, § 1.15 i passim. «La illa de Cerdenya, en un port qui és appellat Port del Comte, a tres milles prop de l'*Alguer*» ed. Pagès 316.10. «--- ach aut l'*Alguer*, e après la rebellió de l'*Alguer* ---» 1375, Rubió, *Docs. Cult.* i, 264. «Terra de Ç'*Alguer* regni Sardinie» 1377 (*BSAL* v, 216). «Gubernatoris --- ville del *Alguer*» a. 1408 (Ant. de Bofarull, *Marina Cat.*, p. 84). *Alguer* 1423 (*BABL* xix, 169). «A 15-xii-1565, en loch de Rafel Aymerich, cònsol del *Alguer*, per certa enquesta contra ell feta en lo consell criminal --- ne trageruen un altre» *Rúbr.* de Bruniquer 188; «al *Alger* --- del *Alguer* ---» en informes al rei, en cast., a 1572, *Esp. Sagr.* XLVIII, 247.

ETIM. Moll, en *AlcM*, el dóna com a derivat d'*ALGA*, i jo no ho he negat mai, si bé me'n vaig mostrar escèptic algun cop (*DECat* i, 188b44). Era per alguna dada antiga, no ben comprovada, i sobretot pensant que una ciutat no és lloc adequat per a la idea de 'forra d'algues', i del port antic la *Cròn.* de Pere III en diu «Port del Comte»; però és probable que «*Alguer*» comencés per designar-ho tot plegat (puix que són tan a la vora), i al capdavall tant la menció de 1323, com d'altres de les antigues, es refereixen tant o més al port de mar que a la ciutat mateixa. En el *DECat* l. c. en dono bibliografia.

Homònims. De l'*alguer*, apellatiu, 'forra d'algues' en dono molta informació en el passatge citat: i *Barbada de l'Alguer* mar enfora de l'Albufera (i, 634b11). També, p. ex., a la costa empordanesa: «forra d'algues en el fons del mar» *Roses* (nota del meu pare, 1895). *S algé*, arran a l'O. de la Riera de Canyet, que és immed. E. de la Fosca de Palamós (1961). *Ca l'Algué(r)*, prop de Solsona (XLVI, 78.8) el suposo nom traslladat d'algun lloc coster. Punta d *uè* a la costa de Pollensa (XLII, nom. mar. 161).

Algueval (probablement *Alguéval*, nom situat a *Barx*), V. nota a l'article *ALCUBLES*.

Alhadra (Borriana), V. *Fadrell*.

ALI

Reunim aquí alguns dels noms que vénen del NP àr. *°Alī* (Hess, 41; Socin), que traslladava l'accent a la A- essent aquesta llarga (també femení *°Alīja*, *GGAlg.* 12b; i a Egipte: Littmann, 86b). Segons la nostra Onomàstica sembla que aquesta havia estat l'accentuació generalitzada o quasi en l'àrab del *Xarq al-Andalus*.

Enumerem breument els noms que forma amb *Beni-* i *Bini-*. *Beniali* a Lliria, a Llombai, i a Alacant; *Benalis* a la Pobra del Duc (xxxii, 160.3). Cert que també hi ha un llogaret *Beniali* a la vall de Gallinera (Foia i Corral) i a Alcalà de la Jovada (xxxiii, 133.18, 132.21). A les Illes: *Biniàli* poblet agregat a Sencelles i un altre a St. Lluís de Menorca (XLIV, 67.16, 66.25). El (Tossal d') *El Massalari* lloc ant. de Tavernes de Vall-digna, avui conegut sobretot pel turó que hi té da-

unt: *Puntal del Massalari* (xxxii, 18.27, 174.11), de l'àr. *manzal* *°Alī* 'l'hostal d'Alī' (cf. *EntreDL* III, 161), amb dissimilació de *Massalali*.

Barranc d'Alī a Tibi (xxxv, 191.10). *Pont-Ali* des Calafat, dins te. de Ferreries, men.: és probable que en aquest nom i en l'anterior hi hagi hagut trad. parcial de *qántara Alī*, o *bandaq Alī* pels seus equivalents cat. *pont* i *barranc*. I que fets semblants de traducció parcial s'hagin produït en els següents: Puig de *N'Alī* o *Alis* mall. entre Selva, Mancor i Lluç (xl, 61.15, 156.18, Masc. 5H2). *Font* o *Fónts de N'Alis* a Santanyí (xli, 110.6, 116.5, Masc. 43C7).

També tenim informació del fem. *Alia*, per documents antics (on ignorem l'accentuació). Una morisca «uxor tua *Alia*» a. 1185 (*Cart.* de Poblet, 87); 1154 en butlla relativa a Valls (Kehr, *Papsturk.*, p. 338). Una *Alieta de Castro*, que sembla valenciana, estava casada amb Arnau Guillem de Cervelló (genealogia dels Cervelló pel pare Ribera, cit. Mn. Joan Segura).

20 Compostos. *Aliàs*, *Aliassa*. Probablement format amb el NP àr. *°Āsī* (Hess 40a, també *GGAlg.*). D'aquí *Hort d'Aliàs* Xixonà (xxxv, 93.1). *Aliassa* a. 1585, *SdUrg.* (CCandi, *Mi. Hi. Cat.* II, 80).

Es pot sospitar que també ho sigui *Aliau*, pel fet de ser cogn. típic de Tortosa (on ja apareix el 1749: Vergés Paulí, *Espurnes Llar* v, 101). Però difícilment podem concretar el segon component: potser, amb caiguda de la consonant final, **Aliaud*, de *°Ayuād* (de la forta arrel antroponímica *°ud* (Hess 42a, i *GGAlg.* 16), car havent-hi geminada -*yy-* l'accent seria a la inicial en àrab vulgar.

Alibayt alq. de Xaló a. 1268 (SSiv.); *Allybayt*, mateix any, donada per Jaume I (*ACA*, reg. 15, fº 105). Probablement compost amb *°Ubaīd* el NP ben conegut (Hess 38a, *GGAlg.* etc.).

Alicart no consta més que com a cogn. val. i de CastPna. (*AlcM*); Traver, *Antigs. CastPna.* 449, en documenta sis casos en l'any 1588. Format amb *Kārid* (Hess 47); *GGAlg.*: *Kārad*, i *Kārda*.

45 *Alijange*, NP mall. ant., a Sta. M. del Camí, S. XIII (*BSAL* VIII, 374b), compost potser amb un nom de l'arrel *hms̄*, no gaire descabdellada en àrab, d'on ve el NP *Ĥāmeš*, *GGAlg.* (o de *Ĥamğa*, *GGAlg.*, aquest potser bereber); o més aviat (amb dissimilació) de l'arrel *flğ* molt viva (*Fälläg*, *Fälğa* en Hess 45, *Feldja* *GGAlg.* 143a).

Aliabós NL ant. mall.: *Rahal Aliaboz* en el *Rept.* (18), que Quadrado (464) interpreta «arenal o campo inculto». *iabús* «sec, desséche, aride» Belot. L'arrel *ybs* està plenament descabdellada en *RMa* s. v. *siccare* (578.5f., 216).

ALIANDA

Partida antiga del terme d'Ontinyent, pron. *aliànda* (xxxii, 118.15), també *IGC* 2º 58 × 38º 48; segons *GGRV*, Val., *Arianda*, 583, que a la p. 587 ho dóna com una vella alq. És cap al Port de Fontanars, si no m'enganyo a la dr. del camí, en contrast amb unes altres que són al costat esq. Hi ha, doncs, bon motiu per sospitar que ve de l'àr. *al-yámnā* 'la mà dreta', amb